

ראש השנה (13)

המצוות מתוך עבדות וקבלת עול מלכות שמים. עבד מקבל על עצמו לעשות כל דבר שיואמר לו רבו, כפי שכתב רבינו יונה ב"שערי תשובה" (שער א. אות ו): כי אם אמור יואמר העבד לרבו: כל אשר תאמר אלי אעשה זולתי דבר אחד, כבר פרק עול אדוני מעליו, והישר בעיניו יעשה. כוונה זו צריכה ללוות את כל עבודת ה' שלנו. בני תורה אהובים ויקרים יושבים כל היום ולומדים. כל מילה הוא מצוה דאורייתא ששוה יותר מכל התורה כולה. רק צריך לכוון בה: אני עבד, ואני מקיים את מצות ה'. כך גם בתפילין, מניחים כדי לקיים מצות עשה דאורייתא וקשרתם לאות'. **ספר "חי ראובן ימים נוראים"**

מדוע נפרד דינם של בינונים

שלושה ספרים נפתחים בר"ה [ספר זכרון של מעשה הבריות, רש"י], אחד של רשעים גמורין ואחד של צדיקים גמורין ואחד של בינונים. (ר"ה טז): מדוע שלושת ספרים נפתחים בכלל בר"ה, וממתינים לבינונים עד יום הכיפורים, לכאורה יש להמתין עם כל שלושת הספרים עד יום הכיפורים. ויש לומר, שאילו היו הבינונים נשפטים עם הצדיקים, הרי היו נחשבים לרשעים ביחס לצדיקים, על דרך שאמרה האשה הצרפתית לאליהו הנביא: "באת אלי להזכיר את עוונתי ולהמית את בני" (מלכים א, יז, יח). וכן אילו היו נשפטים עם הרשעים, היה הדבר מעורר ומגביר את חרון האף עליהם מחמת הרשעים, כענין שמצינו (ר"ה טז). הטעם מפני מה מלך נכנס לדין לפני הציבור, ובעידנא דריתחא הקב"ה מדקדק יותר. על כן נידונים הצדיקים והרשעים שניהם בראש השנה, ואילו דינם של הבינונים משתייר ליום הכיפורים, שהוא יום מחילת עוונות, ויוצאים זכאים בדין.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות ראש השנה"

שופר: כיצד ניתן לעשות עקידת יצחק היום?

כתב השל"ה הקדוש: א"ר אבהו, למה תוקעין בשופר של איל? אמר הקב"ה: תקעו לפני בשופר של איל, כדי שאזכור לכם עקידתו של יצחק, ומעלה אני עליכם כאילו עקדתם את עצמיכם (ר"ה טז). ילמד אדם מוסר וימסור נפשו על קידוש ה'. ומכל שכן שימסור אבר מאבריו, או שבירת איזה תאוה. כגון לעמוד בהשכמה לתורה ולתפילה, או לשבור שאר תענוגים. וכן שיחה בטלה וכיוצא בזה. יבטל רצונו מפני רצון המקום. עוד יחשוב האדם, האם באה לידו איזה עבירה או איזו מצוה, יחשוב אולי השי"ת מנסה עתה אם אעבור או

סייעתא דשמיא, האור בעולם החושך

"תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו" (תהלים פט. ד), ואומרים חז"ל: איזה חג שהחודש [הירח] מתכסה בו? הרי אומר זה ר"ה (ר"ה ה). עומק הדברים מרמז על מהות המצב ביום הדין. הירח הוא הביטוי לסייעתא דשמיא שבעולמו. העולם הזה הוא עולם של חושך, "תשת חושך ויהי לילה", זה עולם הזה שדומה ללילה (ב"מ פג:). וכמו שבתוך חשכת הלילה יש את הירח שבכל זאת מאיר מעט, כך הסייעתא דשמיא הוא האור שבתוך העולם שלנו, עולם החושך. במשך השנה הקב"ה אוהז בנו, מחיה אותנו ונותן לנו את האפשרות להמשיך להתקיים במשך כל השנה. אך בראש השנה מתכסה הירח. עכשיו אין שום חזקה מעיקרא. כל הדברים שעמדנו עליהם וסמכנו עליהם עד עכשיו אינם, על הכל צריך לדון מחדש. זהו יום הדין. דנים אותנו על בניית העולם, האם להניח שוב את יסודות העולם. בימים עברו יהודים הבינו זאת היטב, באופן טבעי הם היו מגיעים לראש השנה רועדים פחד מוות ממש. **הסבא מקלם** לא היה מסוגל להיכנס לבית הכנסת בראש השנה בכוחות עצמו, והיו נאלצים לשאת אותו אל תוך בית הכנסת. ביום זה צריכים לבנות עולם! הכל עומד לדין מחדש וכל מה שהיה קודם כבר איננו, צריך לבנות הכל מחדש, וזה לא פשוט.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "אלול ימים נוראים"

למה נפסל 'קרן' לתקוע בר"ה?

כתוב (ר"ה ג: משנה): כל השופרות כשרים חוץ משל פרה שהוא קרן. יש לשאול למה? נאמר בשמו של הגה"צ הרב יחזקאל סרנא: לפי דברי הרמב"ם (ה' תשובה): מטרת השופר היא לעורר את העם, את הכלל ואת היחיד לתשובה, ומביא על זה את הפסוק: "עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם", והנה הגמרא אומרת במסכת ב"ק: אין נגיחה אלא בקרן, שנאמר: "וקרני ראם קרניו בהם עמים ינגח", והרי מי שנוגח, אינו מסוגל לעורר לתשובה. **ספר ברכת חיים "מועדים"**

עבודת המלכויות: קיום המצוות מתוך עבדות

אמירת עשרת הפסוקים של מלכויות צריכה להעשות בדיקדוק גדול, מילה במילה. יש לזכור כי באמת אין הקב"ה צריך שנמליך אותו, אלא זוהי זכות שהוא נותן לנו, על ידי כך זוכים אנו לקדושה עצמה. **מזן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל** באר, שיש הבדל בין המלכת ה' בכל השנה, למלכות של ראש השנה: בכל השנה כל אחד ממליך את ה' על עצמו, ובראש השנה, ההמלכה היא על כל העולם כולו. הא"ב של מלכויות הוא קיום

אקיים כדרך שניסה אצל אברהם אבינו. ובודאי אילו ידע האדם תמיד בבוא איזה ענין לידו. כי כן הוא מדתו של הקב"ה שולח איזה ענין לאדם כדי לנסותו. ואשרי אדם שה' אלוקיו תמיד במחשבתו עכ"ל. הרי לנו לימוד מוסר, במעשים פעוטים כהשכמה בבוקר, ושבירת תאוה, נחשב אצלינו כעקידת יצחק! וזה ודאי בהשג דינו!

ספר "אוצרות התורה ר"ה"

ויהי קול השופר הולך וחזק מאוד

תקיעת השופר בר"ה, בא לעורר את האדם לתשובה ולהחרידו מתרדמתו, כמו שכתוב (עמוס ג): **"אם יתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו"**, ועל ידי השופר מתעורר האדם לעזוב מעשיו הרעים ולעשות מעשים טובים, אכן ההתעוררות הזאת צריכה להיות דבר תמידי, ולא זמני למשך ימי הימים הנוראים, ואחר כך יחזור ח"ו לסורו. ההתעוררות הזאת צריכה להתאזרח אצלו ובלבו לעולמים גם אחר שפסק והלך קול השופר. וזה: **"ויהי קול השופר הולך"**, גם אחר שהלך קול השופר, **"וחזק מאוד"**, יש לאדם להתחזק מאוד במעשים טובים, שהרהורי התשובה שהתעוררו בלבו בעת תקיעת השופר יהיו נמשכים והולכים אצלנו, להיטיב את מעשיו לעתיד.

ספר ברכת חיים "מועדים"

שנהיה לראש ולא ולזנב

כתוב בספר **"ייתב לב"**, שבתפילה זו אנו מבקשים לעבוד את ה' ולעשות רצונו, ואותיות המילה **"לראש"** הם ראשי התיבות **"לעדות רצון אבינו שבשמים"**.

ספר "ומתוק האור ימים נוראים"

בראש השנה מותר לסמוך על הנס

כתוב **בטור** (ה' ר"ה ס' תקפא): שנוהגים שמכבסים ומסתפרים בערב ר"ה, ולובשים בגדים לבנים, וזאת כדי להראות שאנו בטוחים שהקב"ה יעשה לנו נס, ונצא זכאים בדין. כתוב כאן שכדי לעבור את הדין בשלום, צריך נס! אדם לא יכול לומר לעצמו: מה נס? למה נס? בסך הכל אני בסדר, אני יהודי כשר, שרוב הזמן עושה מצוות, הטור מלמדנו שצריך נס! מעתה נשאלת השאלה: הרי כתוב שאין סומכים על הנס? מה הפשט אפוא, שאנו בטוחים שהקב"ה יעשה לנו נס? שמעתי תשובה בשם רבי גדליה איזמן זצ"ל, שהתרגשתי מאוד: יום ראש השנה הוא יום של ניסים! שרה אימנו, שלא היה לה בית ולד, אין לה שום אפשרות ללדת בדרך הטבע, נפקדה. גם רחל וחנה נפקדו בראש השנה, יוסף שעל פי דרך הטבע היה צריך להינמק בכית האסורים, אף אחד זוכר אותו, השתחרר ממנו ביום ראש השנה. יום ראש השנה הוא, אפוא, יום שקורים בו ניסים, ביום כזה אפשר לסמוך על הנס. כשקראתי את התשובה התרגשתי מאוד, חשבתי: אומרים לבן אדם: תחזור בתשובה! תעשה משהו! והוא אומר: אין לי סיכוי! כבר שלושים שנה אני מנסה להשתנות בדבר זה, או

אחר, ואני לא מצליח... אומרים לו: דע לך! יום ראש השנה הוא יום של נס! אתה יכול לבקש גם על ניסים. גם על מה שנראה לך בלתי אפשרי. אתה יכול לבקש גם על ניסים ולהיות בטוח שיעשו לך ניסים. זוהי מעלתו הגדולה של יום ראש השנה!

ספר "שש באמתך"

הלכה: תערוכת מיני דגן עם מינים אחרים

המערב אחד מחמשת מיני דגן עם מינים אחרים באפיה או בכישול, אם נתן את המיני דגן כדי ליתן טעם ומורגש טעם הדגן, ברכת אותו מאכל בורא מיני מזונות אף שהרוב אינו מין דגן, וגם עיקרו של התשביל או המאפה אינו המין דגן שבו מכל מקום מין דגן אינו בטל, ולא רק שאינו בטל לאחרים אלא מבטל אחרים אליו וכל ברכתו מזונות. אולם אם נתן את הדגן בתערוכת כדי לדבק את המאכל, הדגן בטל ברוב אף שמורגש טעמו וברכת המאכל לפי המין שהוא הרוב.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: חשוב על העתיד, אל תמהר לגזור במספריים קשר שאפשר להתירה ביד.

ספר "שמחלה"

חקירה: שינוי מראה במקווה: שלושה צדדים: פסול מפני שאינם נחשבים מים, או שכיון שניכרים אינם בטלים ברוב, או גזירת הכתוב (שיעורי ר' שמואל מכות עמוד קפד)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: מכיר בטיב בני אדם: קודם שנתפרסם בעולם היה ה"חפץ חיים" עני מרוד שרוי בדחקות, בני העיר ביקשו לתמוך בו, אך הוא סירב לקבל כל תמיכה. מדוע אתה מסרב? שאלה אותו אמו, הלא רעבים אנו ללחם, ומדוע לא תקבל מה שבני אדם רוצים לתת? חייך ה"חפץ חיים" ואמר: מכיר אני בטיבם של בני אדם, הם רוצים לתת לי, רק משום שאיני רוצה לקבל, כיון שאהיה מוכן לקבל, שוב לא ירצו לתת.

ספר "חד וחלק" חלק ב'

שבת שלום, שנה טובה

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדים קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, אסתר בת רחל, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, סשא בנימין בן קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'יזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוח, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. **זיווג הגון:** נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת:** ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מורים משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה, נתניאל יאיר בן מרים יהודית, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה.

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr